

การพัฒนาตัวบ่งชี้ระดับบุคคลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

จุฑามาศ หงษ์ทอง

- 2 ก.ย. 2557

341694

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัย วัฒน และสถิติศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ธันวาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ จุฑามาศ หงษ์ทอง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัฒนธรรมและสัทธิการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(นางาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร)

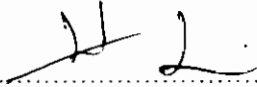

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สมศักดิ์ ลีลา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกุล ภิญโญฐานวัฒน์)

.....กรรมการ
(นางาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร)

..... กรรมการ
(ดร.สมศักดิ์ ลีลา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ จามกนก)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัฒนธรรมและสัทธิการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งและความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่ายโดยเฉพาะ นาวาตรี ดร. พงศ์เทพ จิระโร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ที่กรุณาให้ความเอาใจใส่และให้คำแนะนำ ตลอดจนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สมศักดิ์ ลิลา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำปรึกษาคำแนะนำ ที่ดี ขอขอบพระคุณประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ศึกษาพิเศษ ผู้บริหาร และคณะครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณทุกท่านที่ปรารถนาดีให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จ และขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และคุณครูอาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอน ตลอดจนทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของงานวิจัยนี้

จุฑามาศ หงษ์ทอง

53920577: สาขาวิชา: วิจัย วัดผล และสถิติการศึกษา; วท.ม. (วิจัย วัดผล และสถิติการศึกษา)

คำสำคัญ: ตัวบ่งชี้/ ตัวบ่งชี้ระดับบุคคลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา/ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

จุฬามาศ หงษ์ทอง: การพัฒนาตัวบ่งชี้ระดับบุคคลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 (THE DEVELOPMENT OF INDIVIDUAL INDICATORS FOR QUALITY ASSURANCE IN EDUCATION OF SAKAE0 EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พงศ์เทพ จิระโร, ก.ค., สมศักดิ์ ลิลา, ก.ค. 248 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พัฒนาตัวบ่งชี้ระดับบุคคลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ระดับบุคคลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 95 คน และครูผู้สอน จำนวน 302 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2556 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และแบบประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลโดยใช้โปรแกรม LISREL

ผลการวิจัยปรากฏว่าตัวบ่งชี้ระดับบุคคลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารมี 3 องค์ประกอบ น้ำหนักขององค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 1.00 ถึง .85 เรียงน้ำหนัก ความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านทักษะ ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านคุณลักษณะ ตามลำดับ ผลการตรวจสอบของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่ามีค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 1.87 ความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.39 มีองศาอิสระ เท่ากับ 2 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.93 และค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ RMSEA เท่ากับ 0.00 และตัวบ่งชี้ระดับบุคคลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของครูผู้สอนมี 3 องค์ประกอบ น้ำหนักขององค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง .99 ถึง .76 เรียงน้ำหนักความสำคัญจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ ตามลำดับ ผลการตรวจสอบของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่ามีค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 3.36 ความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.19 มีองศาอิสระ เท่ากับ 2 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.96 และค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ RMSEA เท่ากับ 0.05

53920580: MAJOR: EDUCATION RESEARCH, EVALUATION AND STATISTICS; M.Sc.
(EDUCATION RESEARCH, EVALUATION AND STATISTICS)

KEYWORDS: INDICATOR/ INDIVIDUAL INDICATORS FOR QUALITY ASSURANCE IN
EDUCATION/ THE CONFIRMATORY FACTOR ANALYSIS.

JUTHAMAT HONGTHONG: THE DEVELOPMENT OF INDIVIDUAL
INDICATORS FOR QUALITY ASSURANCE IN EDUCATION OF SAKAEO
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. ADVISORY COMMITTEE: PONGTHEP
JIRARO, Ph.D., SOMSAK LILA, Ph.D. 248 P. 2013.

This research aims to study quality assurance in schools, develop indicators of quality assurance in schools on a personal level and analyze confirmatory factors of indicators of quality assurance in schools on a personal level. The sample group included 95 school administrators and 302 teachers under the Srakaew Primary Educational Service Area Office 2, Academic Year 2013. Research instruments were questionnaires of quality assurance within schools and forms evaluating appropriateness of indicators of quality assurance in schools. The SPSS for Windows was used for statistical analysis and the LISREL was used to analyze the confirmatory factors in order to verify the linear structure model.

It was found that the indicators of quality assurance in schools on a personal level of school administrator included three factors. Weight of the factors ranged between 1.00 and 0.85, which were prioritized as skills, knowledge and understanding and characteristics. Verification results of the model and experimental data revealed that the chi square value was 1.87, probability was 0.39, the degree of freedom was 2, GFI was 0.99, the AGFI was 0.93, the RMSEA was 0.00. The indicators of quality assurance in schools on a personal level of teachers included three factors. Weight of the factors ranged between 0.99 and 0.76, which were prioritized as knowledge, skills and understanding and characteristics. Verification results of the model and experimental data revealed that the chi square value was 3.36, probability was 0.19, the degree of freedom was 2, GFI was 0.99, the AGFI was 0.96, the RMSEA was 0.05.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบความคิดการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้.....	7
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน.....	22
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	28
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้บริหาร.....	33
ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา.....	38
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และคุณลักษณะ ของครูผู้สอน บทบาท หน้าที่และความสำคัญของครู.....	44
ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	50
สภาพปัจจุบันของผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา.....	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา.....	66
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	76
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	76
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เก็บรวบรวมข้อมูล.....	81
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน.....	133
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	141
สรุปผลการวิจัย.....	142
อภิปรายผลการวิจัย.....	147
ข้อเสนอแนะ.....	150
บรรณานุกรม.....	152
ภาคผนวก.....	160
ภาคผนวก ก.....	161
ภาคผนวก ข.....	207
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	248

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ การบริหารประสบการณ์การสอน.....	87
2 จำนวนและคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษา สถานภาพ และขนาดโรงเรียน.....	88
3 จำนวนและคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสภาพการรับประเมินจากสมศ..	89
4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติด้านประสิทธิภาพการบริหาร จัดการตามบทบาท หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิชาการ.....	90
5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติด้านประสิทธิภาพการบริหาร จัดการ ตามบทบาท หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านงบประมาณ.....	92
6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติด้านประสิทธิภาพการบริหาร จัดการ ตามบทบาท หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล.....	94
7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติด้านประสิทธิภาพการบริหาร จัดการ ตามบทบาท หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารทั่วไป.....	95
8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติด้านประสิทธิภาพ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การได้มาและปฏิบัติหน้าที่.....	97
9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติด้านบรรยากาศและสภาพ แวดล้อมของสถานศึกษา และด้านความยั่งยืนและต่อเนื่องของการบริหารจัดการ และการพัฒนาสถานศึกษา.....	99
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติด้านผู้บริหารปฏิบัติงาน ตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล.....	101
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ในการประเมิน คุณภาพครูผู้สอนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน).....	104
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ในการประเมิน คุณภาพครูผู้สอนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน).....	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพครูผู้สอนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2..... 109
14	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพภายในที่ใช้ในการประเมินผู้บริหารของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาสังเคราะห์เป็นตัวบ่งชี้ระดับบุคคลในการประกันคุณภาพภายใน..... 114
15	การสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพภายในที่ใช้ในการประเมินครูผู้สอนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาสังเคราะห์เป็นตัวบ่งชี้ระดับบุคคลในการประกันคุณภาพภายใน..... 122
16	จำนวนและคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การบริหารประสบการณ์การสอน..... 130
17	จำนวนและคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษา สถานภาพ และขนาดโรงเรียน..... 131
18	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ระดับบุคคล ในกลุ่มครูผู้สอน..... 133
19	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ระดับบุคคล ในกลุ่มผู้บริหาร..... 134
20	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Confirmatory Factor Analysis) โมเดลตัวบ่งชี้ระดับบุคคลของผู้บริหาร ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา..... 135
21	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Confirmatory Factor Analysis) โมเดลตัวบ่งชี้ระดับบุคคลของครูผู้สอน ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา..... 138

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดตัวบ่งชี้ระดับบุคคลในการประกันคุณภาพภายในฯของครูผู้สอนในรูปแบบ โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิง.....	4
2 กรอบแนวคิดตัวบ่งชี้ระดับบุคคลในการประกันคุณภาพภายในฯของผู้บริหารในรูปแบบ โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิง.....	5
3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก.....	32
4 ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพและแนวคิดตามหลักการ บริหาร.....	53
5 ขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน.....	54
6 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลตัวบ่งชี้ระดับบุคคลของผู้บริหาร ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	136
7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ โมเดลตัวบ่งชี้ระดับบุคคลของครูผู้สอน ในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	139